

20 mrt 2013 -11:50

Een ambitieus "Bijenplan" van de FOD Volksgezondheid

Iedereen weet dat de risico's voor de bijen steeds groter worden. Maar welke acties neemt de overheid om deze situatie tegen te houden? Hoewel de Europese Unie haar gezondheidsbeleid en haar procedures voor het beoordelen van de gevolgen van pesticiden versterkt, is ze er niet in geslaagd om een akkoord te bereiken over een tijdelijk verbod om bepaalde pesticiden op de markt te brengen. In België lanceert de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu een « Bijenplan » dat niet minder dan 29 doelgerichte acties omvat.

Bijen: zoveel meer dan alleen maar honingproducenten

Bijen en andere bestuivende insecten dragen bij tot de voortplanting van meer dan 80% van de plantensoorten en spelen een rol bij de teelt van meer dan drie vierden van de voedingsgewassen ter wereld. Het merendeel van de fruitsoorten, groenten, oliehoudende en eiwitrijke gewassen, schaalvruchten, kruiden en ook koffie en cacao zijn immers afhankelijk van hun bestuiving. Door die bestuiving verzekeren bijen 35% van de wereldwijde voedselproductie uitgedrukt in ton. Dit vertegenwoordigt 10% van de omzet van de landbouw wereldwijd, 153 miljard euro per jaar en zorgt in België voor de tewerkstelling van 3.000 mensen in de bijensector, bovenop de vele amateurimkers.

De teloorgang van de bijen

Reeds vele jaren worden de honingbijen geplaagd door zeer hoge sterftcijfers, waardoor hun cruciale inbreng voor onze voedselketen in het gedrang komt. In België is de bijensterfte een van de hoogste in Europa: 26% in 2012. Daarbij komt nog de geruisloze en weinig zichtbare verdwijning van de wilde, solitaire bijen. Zij zijn nochtans absoluut noodzakelijk voor de instandhouding van tal van unieke plantensoorten.

Momenteel wordt algemeen toegegeven dat de teloorgang van de bijen te wijten is aan meerdere factoren. Synergieën tussen deze verschillende factoren lijken hierbij een niet te verwaarlozen rol te spelen. Er is echter nog heel weinig bekend over de rechtstreekse oorzakelijke verbanden tussen deze factoren. Hieraan worden dan ook tal van studies en debatten gewijd.

Een plan voor de instandhouding van de bijen

Om deze problematiek aan te pakken, heeft de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu een « Bijenplan » uitgewerkt. Dit plan omvat 6 sleutelstellingen: preventie en permanente monitoring op het vlak van bijengezondheid, de noodzaak aan een onafhankelijke, wetenschappelijke expertise bij de uitgevoerde beoordelingen en studies, het zoeken naar meer coherentie bij de opgezette acties, de integratie van de bijenproblematiek en de diensten die zij leveren in alle relevante Federale Plannen en de sensibilisatie en de communicatie ten aanzien van de betrokken actoren.

Dit Plan omvat 29 acties die tegen eind 2014 moeten worden gerealiseerd. We vermelden er hier enkele: een haalbaarheidsstudie over « de bij als indicator van de ecosystemen », meer rekening houden met het risico van sommige systemische pesticiden voor de bijen, het sensibiliseren van de burgers, in samenwerking met NGO's, door een actievere deelname aan beurzen en het gericht verspreiden van brochures en pedagogische tools. Er werd ook een werkgroep opgericht die zal dienst doen als permanent

uitwisselingsforum en waarin administraties, wetenschappers en andere betrokken partijen, zoals verenigingen en NGO's, vertegenwoordigd zijn. Tot slot komt er binnenkort een pilootproject rond de biomonitoring van bijen.

Staatssecretaris Melchior Wathelet heeft de voorstelling van dit plan, dat de bij in de kijker zet, verwelkomd: "De bij is zowel onmisbaar voor onze economie als voor onze overleving. Dit federale plan is meer dan een bijdrage, het is een grootschalige natuurtest van ons vermogen om te reageren op onze fouten en om veranderingen teweeg te brengen... 80% van de plantensoorten hebben de bijen nodig om bevrucht te worden. Zonder de bijen, zullen de ecosystemische diensten verdwijnen en tegelijkertijd, de appels, de aardbeien, de kersen, de zaden van groenten, de cacao, de koffie, de zonnebloem,...".

Perscontact:

Mieke Van de Velde: mieke.vandevelde@milieu.belgie.be
GSM: 0474 86 57 34

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en
Leefmilieu
Eurostation II
Victor Hortaplein 40 bus 10
1060 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.health.belgium.be>

Jan Eyckmans
Diensthoofd Externe Communicatie &
Woordvoerder
+32 495 25 47 24
jan.eyckmans@health.belgium.be

Heleen Vandenberghe
Woordvoester (NL)
+32 2 524 96 91
+32 486 12 67 98
heleen.vandenberghe@health.fgov.be

Vinciane Charlier
Woordvoester (FR)
+32 475 93 92 71
+32 2 524 99 21
vinciane.charlier@health.fgov.be